חלק פרק אחד עשר סנהדרין קיג.

וליפרקיה. לכוליה. ומשני כר"י דאמר לא אלים למתפס פדיונו בהיא ג)מנה גופא במס' מעשר שני (פ"ג מ"י) והיינו נמי מעשר שני דקאמר יגנז בקבורה: **אלא לעולם.** במעשר שני דיער הנדמת טיהור ואסקוה לגוה ודקאמר ליטמרי באהילה דהא קלטוהו מחילות אחר שנכנס לחומת ירושלים: **דאמר רבא.** ד)בשחיטת חולין פ' בהמה המקשה (דף סח:): **מחילות לאכול דאורייתא.** מן התורה מנוה לאכול לפנים מן החומה: **אבל מחילות לקלוי.** שיהיו מחילות קולטות בין לענין פדייה בין לכל ענין מדרבנן הוא וכי גזור רבנן דמיהני קליטת מחילות למעשר דשוב אינו יכול לפדותו א) ולענין עיר הנדחת נמי אלא יהא בשריפה היכא דאיתנהו מחילות: **דכסיב ואכדפס.** את שמם מן המקום ההוא וגו' וסמיך ליה לא תעשון כן לה' אלהיכם וכמוזה הוא(ל וכתיב בה אזכרות אי אפשר לשרפה משום קרא דלא תעשון כן ואנן בעינן שלא ולכא דהאי ה) שלא שמים הוא: **אלא כעשה ופרע אלא מעשה.** כגון והיתה תל עולם (דברים יג) אלא דאפילו גנות ופרדסים לא תעשה אלא תהיה תל עולם שהוא עשה לא תבנה עוד (שם) בנין בתים והוא לא תעשה אין בנין אותו בכלל ופרע דומר אין בכלל אלא מה שבפרע דלא תעשה פירוש הוא כלומר והיתה תל עולם לבנין קאמר אבל לגנות ופרדסים שרי אלא תרי מילי קאמר קרא דלא אמרינן פירושי קמפרש אלא מילי מילי קאמר והיתה תל עולם לגנות ופרדסים לא תבנה עוד דרשינן ליה לדבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא ולומר בנין בכלל היה ולמה יצא להקיש לך מה בנין מיוחד שהוא ישוב בני אדם אף כל בנין בנין גנות ופרדסים ו)(ליענא אחרינא) ור' יוסי הגלילי סבר אין דנין כל' אבין ודרש הכי והיתה תל עולם מכל מילי שלא יעשה בה שום דבר ולא תבנה עוד דמשמע בנין בתים אשמועינן לאו בבנין בתים וגנות ופרדסים איסור עשה הוא דאיכא. כך שמעתי: ר"ע סבר דנין דלא כר' אבין: **דכ"ע אית להו דר' אבין.** ואפילו ר"ע והא דקאמר דעיר הנדחת נעשית גנות ופרדסים לאו משום דבעלמא ליה ליה דר' אבין דודאי מלתא קא מפרשי והיתה תל עולם במאי בבנין בתים דלא תבנה עוד לא משמע ליה בכל בנינין דקסבר עוד לכמו שהיתה משמע כלומר לא מחזור ולא תבנה עוד משמע כגון שהיתה מתמלה לא תבנה עוד אבל נעשה גנות ופרדסים: **ומר סבר עוד לגמרי משמע.** כגון דאמר לעולם ועד ועוד לשון ועד הוא ז)שלא תבנה לעולם לשום דבר לא לבנין בתים ולא לגנות ופרדסים לא תבנה עוד: **מחוברין מופרין.** דתקנון ושרפת אמרה רחמנא (דברים יג) מי שאינו מחובר אלא קטילה ושריפה יצא זה שמחובר תליה וקטילה ושריפה: **ולא אשר בה.** אפילו אילנות מחוברין אשר בה נאסרין: ה"ג **וישבע יהושע לאמר ארור האיש וגו'.** וקרא קדרים ומזיל בכבודו **ייסדנה** ובצעירו יציב דלתיה וכשיעמיד דלתיה ימות בנו הקטן: **לא יריחו על שם עיר אחרת.** אלא יבנה יריחו ויסד שמה על שם עיר אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו אפי' בנה עיר אחרת ולקלה יריחו אסור לבנותה אפי' שם יריחו יעמה לעולם וכתיב בימיו בנה חיאל בית האלי את יריחו בימיו של אחאב ועל שעבר על האלה קרי ליה בית האלי: **אם יריחו.** ולא יריחו עצמו בנה אלא עיר אחרת על שם יריחו שקראה לה יריחו ולא אתפרש הא מנלן: **באכירם בכורו יסדה.** אכירם רשע כשמת אכירם הרשע לא היה לו לחיאל ללמוד שלא לבנות את יריחו: **אכירם ושגוב מאי עבוד.** דקרי להו רשעים: **איני יודע שגנוב בעירו.** מילתא בחנפי נפשיה הוא ולמדרשא. ממשמע שנאמר באכירם בכורו אינו יודע שגנוב בעירו אלא מה ת"ל שגוב בעירו שהיה קובר והולך מאכירם ועד שגוב שהוא בעיר מכלס: **אחאב שובכינו.** אוהבו של מיכל היה אחאב: **כי עמיא.** וי"א כי טעמא בית האבל שמטעימים אותו בדברים לנחמו. וכמה דוכתין כתיב בברכאות רבה טמיא בלא עיי"ן לשון אבל: **על כל אלם ואלם.** שורה וערוגה ומקום גבוה הוא: **ולא שביק מיטרא מיזל ומסגד.** שהיה הלכלוך הולך וגדל מרוב הגשמים הבאין לעולם שאין מניחין ליך להשתחוות לעבודת כוכבים ממתן דרכים מלוכלכות בטיט: **מיד ויאמר אליהו אי ה' אם יהיה השנים האלה מטר וגו'.** האי קרא סמוך לקרא דחיאל בית האלי: **אקלידא דמטרא.** מפתח של מטר: **כיון דחזא.** הקב"ה דאיכא לערא בעלמא א"ל הקב"ה לאליהו לך לרפתה לגנגל הדבר שיחזיר לו מפתח של מטר דקרא ומזיל: **אלא מפתחות לא נמסרו ביד שלים.** על אוצרות של הקב"ה יש מפתחות ומסרם ליד שלוחים הממונים אבל ג' מפתחות יש לו בידו אלא מינה אלא עליהם מברכאות אלא בידו הם ולא רצה למסורי) אלא עליהם וקאמר הקב"ה לאליהו אותם ג' מפתחות עכבתי בידי מברכאות ולא מנאי אלא עליהם אלא אותן שעשיתי ממונה על אחת מהם ועתה תטול מפתח שני יאמרו שנים ביד תלמיד ואחד ביד הרב: ז)**דטרקיה לגליה.** שמתם שער שלו ואבדיה למפתחיה כך עשה אליהו נעל לשערי מטר ולבסוף אבד המפתח של גשמים שלא נפתח השער של מטר על ידו: **דכתב לך הראה אל אחאב ואתנה מטר.** ולא כתיב ומן מטר: **אבא אליהו.** מביני וגדולי:

היה

א) פסחים לו: לח. מ"ש פ"ג מ"י (כ"מ נג: זמחים מט.). ב) כ"מ שם מכות כ. (עיין תוס' כ"מ נג: ד"ה לא פלוג). ג) לעיל עח. ד) (מ"ק ג.). ה) [ל"ל הרס היה וכל אשר בה לה'], ו) [תוספ' פי"ד], ז) [תוספתא שם], ח) [בפי"ל ליתא], ט) [לעיל קב:], י) [אל אחאב], כ) [ל"ל יהיה הנשים האלה טל וכו'], ל) תולין ה., מ) תענית כ., נ) [ל"ל משנה], ס) [בחיטות תולין לא נמצא אחמס בכ"מ נג: ד"ה והא אמר רבא כתב רש"י על נכון ויין במס' מכות], ע) [והאי לאו רש"ם], פ) ל"ל לא, צ) [עי' רש"י שבת לב. ד"ה לא יסתמו], ק) כע"י: כל האלונות, ר) [למנות רש"ם], ש) [ל"ל אחר ד"ה דמתן].

מסורת הש"ס

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה אבל מחילות וכו' ולענין עיר הנדחת נמי שלא יהא בשריפה. אלא בשריפה נמתק וכ"כ בגמרא:

מוסף רש"י

הלקוח בכסף מעשר שני. כירושלים, דכתיב ונתתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך וגו' (פסחים לח.). **יסדה.** דאלגמא למיתפס פדיונו (שם). יקבר. כל לקוח בכסף מעשר שני שנטמא, משום דקלישא קדושתיה ולא אלים למיתפס פדיוניה (שם). מחיצה לאכול דאורייתא לקלוט דרבנן. מחילה שנאמרה בתורה לא הוכרה אלא לאכול בתוכה, ושאמרו בגמרא מחילות קולטות אותם מלמדות עוד אם יצא, דרבנן היא (ב"מ נג.) דמשקלטיהו מחילות אוב אינו נפדה (פסחים לז.), אפילו מזוזה אחת. וכל שכן אחד מן המוסגין אי בפסר מכל הנכיאים שאוכרת הכא כתובה שם, ולא קרינא ביה אם כל אלה ושרפת (לעיל עא.). **לא נמסרו לשליח.** היינו שלא נמסרו לשלית אחד ביחד (תענית ב.). **אתא איהו ואליהו כו'.** שהלכו אליהו ואחאב לנחם את מיכל בחאלו, אמר אחאב לאליהו אפשר שקללת התלמיד בתקיימה וקללת משה רבינו לא נתקיימה, שנאמר ורחמם כו' והרי כל יפרחל עומדים ע"ז ואין נשמים נעלרים, מיד ויאמר אליהו כו' (מ"א יז א).

הדרן עלך פסבת סנהדרין

ליפרקיה ו)דתנן א)הלקוח בכסף מעשר שנטמא יפדה כר"י דאמר יקבר אי הכי מאי איריא עיר הנדחת אפילו דעלמא נמי אלא לעולם בטהור וכגון דנפול מחיצות וכדרבא ג)דאמר רבא ד)מחיצה לאכול דאורייתא ה)לקלוט דרבנן וכי גזור רבנן כי אתנהו למחיצה כי ליתנהו למחיצה לא: כתבי הקדש יגנזו: מתניתין דלא כר"א ז)דתניא ר"א אומר כל עיר שיש בה אפי' מזוזה אחת אינה נעשית עיר הנדחת שנא' ח)ושרפת באש את העיר ואת כל שללה כליל והיכא דאיכא מזוזה לא אפשר דכתיב ט)לא תעשון כן לה' אלהיכם: ר"ש אומר אמר הקב"ה וכו': לימא בדר' אבין א"ר אילעא קמיפלגי י)דא"ר אבין א"ר אילעא כל מקום שאתה מוצא כלל בעשה ופרט בלא תעשה אין דנין אותו בכלל ופרט דמר אית ליה דרבי אבין ומר לית ליה דרבי אבין לא דכ"ע אית להו דר' אבין והכא בהא קמיפלגי מר סבר עוד לגמרי משמע ומר סבר עוד לכמה שהיתה: אינה נבנית אבל נעשית היא גנות ופרדסים: ת"ר כ)היו בה אילנות תלושין אסורין מחוברין מותרין של עיר אחרת בין תלושין בין מחוברין אסור מאי עיר אחרת אמר רב חסדא יריחו דכתיב ל)והיתה העיר מ)חרם לה' ו)וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני ה' אשר יקום ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכורו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה תניא נ)לא יריחו על שם עיר אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו דכתיב ס)בנה חיאל בית האלי את יריחו באבירם בכורו יסדה ובשגוב צעירו הציב דלתיה תניא ע)באבירם בכורו רשע לא היה לו ללמוד בשגוב צעירו היה לו ללמוד אבירם ושגוב מאי עבוד פ)(מאי קאמר) ה"ק באבירם בכורו היה לו ללמוד לאותו רשע בשגוב צעירו ממשמע שנאמר באבירם בכורו איני יודע ששגוב צעירו מה ת"ל שגוב צעירו מלמד שהיה מקבר והולך מאבירם עד שגוב אחאב שושביניה הוה אתא איהו ואליהו למשאל בשלמא בי טמיא יתיב וקאמר דילמא כי מילט יהושע הכי לט לא יריחו על שם עיר אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו א"ל אליהו אין אמר ליה השתא לוטתא דמשה לא קא מקיימא דכתיב צ)וסרתם ועבדתם וגו' וכתיב וחרה אף ה' בכם ועצר את השמים וגו' וההוא גברא אוקים ליה בעבודת כוכבים ק)על כל תלם ותלם ולא שביק ליה מיטרא דמיזל מיסגד ליה לוטתא דיהושע תלמידיה מקיימא מיד ר)ויאמר אליהו התשבי מתושבי גלעד ש)חי ה' אלהי ישראל אם ת)יהיה טל ומטר וגו' בעי רחמי והבו ליה אקלידא דמטרא ואזל א)ויהי דבר ה' אליו לאמר לך מזה ופנית לך קדמה ונסתרת בנחל כרית ב)והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר וגו' ג)מהיכא אמר רב יהודה אמר רב מבי טבחי דאחאב ד)ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי לא היה גשם בארץ כיון דחזא דאיכא צערא בעלמא כתיב ה)ויהי דבר ה' אליו לאמר קום לך צרפתה וכתיב ו)ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי לא היה גשם בארץ כיון דחזא דאיכא צערא בעלמא כתיב ז)ויהי דבר ה' אליו לאמר קום לך צרפתה וכתיב ח)ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית בעא רחמי למיתן ליה אקלידא דתחיית המתים אמרי ליה ט)שלש מפתחות לא נמסרו לשליח של חיה ושל גשמים ושל תחיית המתים יאמרו שתים ביד תלמיד ואחת ביד הרב אייתי הא ושקיל האי דכתיב י)לך הראה אל אחאב [ואתנה] מטר דרש ההוא גלילאה קמיה דרב חסדא משל דאליהו למה הדבר דומה לגברא דטרקיה לגליה ואבדיה למפתחיה דרש ר' יוסי בצפורי אבא אליהו

קפדן

ז)**דטרקיה לגליה.** שמתם שער שלו ואבדיה למפתחיה כך עשה אליהו נעל לשערי מטר ולבסוף אבד המפתח של גשמים שלא נפתח השער של מטר על ידו: **דכתב לך הראה אל אחאב ואתנה מטר.** ולא כתיב ומן מטר: **אבא אליהו.** מביני וגדולי:

עין משפט נר מצוה

נם א מ"י פ"ז מהל' מעשר שני הלכה ח כ:
ם ב מי' שם פ"ב הל' ה סמג לאוין רסד:
מא ג מי' שם הל' ט:
סב ד מי' פ"ד מהל' ע"ז הלכה יג סמג עשין טו:

תורה אור השלם

1. ואת כל שללה תקבץ אל תוך רחבה ושרפת באש את העיר ואת כל שללה כליל לה' אלהיך והיתה תל עולם לא תבנה עוד: דברים יג יז
2. לא תעשון כן לה' אלהיכם: דברים יב ד
3. והיתה העיר חרם היא וכל אשר בה לה' רק רחב הזונה תחיה היא וכל אשר אתה בבית כי החבאתה את המלאכים אשר שלחנו: יהושע ו יז
4. וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני אשר יקום ובנה את העיר הזאת בבכורו יסדנה ובצעירו יציב דלתיה: יהושע ו כו
5. בימיו בנה חיאל בית האלי את יריחה באבירם בכורו יסדה ובשגוב צעירו הציב דלתיה כדבר ה' אשר דבר ביד יהושע בן נון: מלכים א טו לד
6. השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם: דברים יא טז
7. ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד אל אחאב חי ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי: מלכים א יז א
8. לך מזה ופניתה לך קדמה ונסתרת בנחל כרית אשר על פני הירדן: מלכים א יז ג
9. והערבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ומן הנחל ישתה: מלכים א יז ו
10. ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי לא היה גשם בארץ: מלכים א יז ז
11. קום לך צרפתה אשר לצידון וישבת שם הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך: מלכים א יז ט
12. ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה בעלת הבית ויהי חליו חזק מאד עד אשר לא נותרה בו נשמה: מלכים א יז יז
13. ויהי ימים רבים ודבר יי היה אל אליהו בשנה השלישית לאמר לך הראה אל אחאב ואתנה מטר על פני האדמה: מלכים א יח א

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com